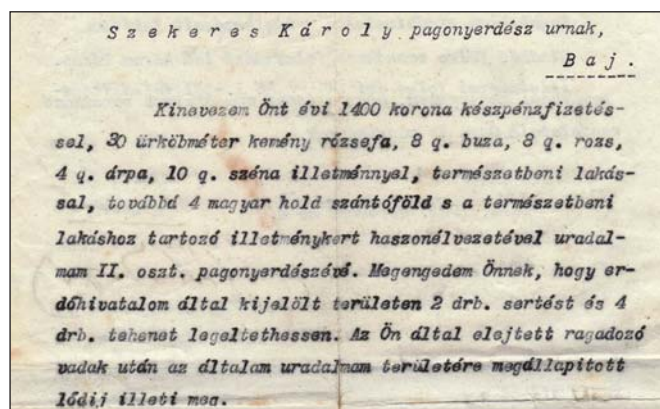

Olvasói észrevétel az Egy 1886. évi állás-hirdetés margójára... című cikkhez

Abban a reményben, hogy főleg fiatalabb kollégáknak is tanulsággul szolgáló információkat ismertethetek, Pozsgai Gábor erdész kolléga az Erdészeti Lapok 2018. májusi számában megjelent izgalmas cikkéhez az alábbiakat fűzném.

Az első világháború kezdetéig (1914. július) álltak fenn az általa írt cikkben említett jövedelemviszonyok a Magyar Királyság területén működő erdőgazdálkodóknál (kincstári, uradalmi, hitbizományi stb).

Érdekes összehasonlítani egy hasonló kinevezést már a trianoni diktátumot követő időszakban (1922) miután ca. 400 000 ember tért vissza az elcsatolt területekről és az ország katasztrófális állapotban volt.

Az éves fizetésen kívül a számok hasonlóak az 1886-os hirdetésben olvasható mennyiségekkel. Sőt több tételnél még alacsonyabbak is a juttatások. De ez az 1922-es jövedelem értéke már köszönő viszonyban sincs az 1886-sal. És szinte nem is értékelhető.

Az 1400 korona éves fizetés 2-3 év alatt értéktelenné vált, emiatt folyamatos emelésre volt szükség. A követhetetlen infláció miatt természetesen soha nem kapták már meg az arányos bért. Ellenben a természetbeni juttatások értéke megsokszorozódott. A háború és a trianoni „békeszerződés” miatt rohamos infláció kezdődött.

Példákkal szemléltetném. A kiskereskedelmi árak az 1913-as átlaghoz képest az alábbiak szerint változtak: 1920-ban 45-szörösére, 1921-ben 51-szeresére, 1922-ben 174-szeresére, 1923-ban 2782-szeresére, 1924-ben (a hiperinfláció évében) 18 545-szörösére emelkedtek.

Néhány tétel – melyek a természetbeni juttatások körébe is tartozhatnak – az alábbiak szerint változott 1914. július és 1924. december között:

	Liszt, kg	0,43	8 000	18 605-szörös
		koronáról	koronára nőtt	emelkedés
Borjúhús, kg	2,20	38 000	15 455	
Sertéshús, kg	1,92	42 000	21 875	
Savanyú káposzta	0,24	7 000	29 167	
Tojás	0,07	2 500	35 714	
Kőszén, mázsa	3,96	68 000	17 172	
Tűzifa, mázsa	3,50	67 000	19 143	
Napilap	0,07	2 000	33 333	
Másodo. férfiöltöny	60,00	1 250 000	20 833	

Másodo. női kosztüm	50,00	1 950 000	39 000
Női kabát	40,00	2 100 000	52 500
Levélbélyeg	0,10	1 800	18 000

Egy mázsa rozs ára 1923 márciusától 1924 márciusáig 12 000 koronáról 272 500 koronára, az árpa 10 600 korona/mázsáról 300 000 koronára, a búzakorpa mázsája pedig 6500 koronáról 207 500 koronára emelkedett.

Ezzel szemben az átlagos munkabérek 1914 augusztusában 32,56 korona/hét, 1923 végén 115 901 korona/hét, 1924 végén 506 705 korona/hét.

Természetesen évente jár a szolgálati ruha és a szolgálati lakás. Sokuk pénzbeli jövedelmét növelték az első világháborúban szerzett kitüntetések után járó díjak. Pénzről nem beszéltek. Önfenntartók voltak, sőt lánygyermek esetén megfelelő hozományt biztosítottak a házasulóknak.

Azonban a felsorolt illetmények növekvő értéke kárpótolta a pénzromlást. Ember legyen a talpán, ha valaki a fenti számok alapján az említett években meg tudja határozni az éves jövedelmet egy-egy erdésznel. Mindenestre az „Erdész úr” megszólítás még sokáig kijárt.

Az 1925. október 16-ával, illetve november 6-ával indított pénzügyi változások következményeként 1927. január 1-jétől bevezették a pengőt. 12 500 papírkorona ért egy pengőt akkor. Közben lassan stabilizálódott a gazdasági helyzet, de a sokat nélkülözött erdészeti altszektet – háború, forradalom, infláció – már nem tartotta vissza semmi attól, hogy 1926-ban megalakítsák érdekképviseleti szervezetüket, melyet előbb MEASZ, majd 1928-tól MEVME néven ismerünk.

Hogy mégis milyen minőségű életet éltek a két világháború között az erdészek, azt egy tatai Esterházy uradalmi pagony-erdész családtagjainak öltözködésén keresztül mutatnám be archív fotók segítségével, az említett háború okozta infláció és az 1929–30-as világválság közötti időszakban.

Nem valószínű, hogy általános jelenség volt, de nem is egyedi. Azonban a „munkáltató” tartotta a színvonalat. A tisztelt olvasó képzeletére bízom a látottak megítélését.

Véleményem egyezik Pozsgai Gábor erdész kolléga számításával. A képen látható életnívót ma, egy négytagú család – akik már nem önellátók és nem önfenntartók, természetbeni juttatást nem sokat (vagy semmit) kapnak – legalább évi 8–9 millió forint jövedelemből tudná fenntartani. Ehhez pedig ma két felnőtt jövedelme is kevés.

Inokai Balázs okl. erdőmérnök